

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH ZAMMIT MC KEON**

Seduta tat-3 ta' Frar, 2012

Citazzjoni Numru. 640/2007

**Mario u Josephine konjugi Difesa (I.D. numri 333055M
u 206659M rispettivament)**

kontra

**Jesmond Micallef (I.D. 490969M) u Sylvia Micallef (I.D.
300671M) mart l-istess Jesmond Micallef ghal kull
interess li jista` jkollha**

II-Qorti :

I. Preliminari

Rat ir-rikors mahluf prezentat fit-13 ta` Gunju 2007 li
jaqra hekk –

1. Illi l-esponenti kkommissjonaw lill-konvenut Jesmond Micallef, zewg il-konvenuta Sylvia Micallef, biex jaghmel appalt konsistenti f'xoghol ta' suffetti u gypsium fl-appartament 116, Residence 1, Townsquare, Qui Si Sana Street, Sliema, bil-prezz ta' disat elef, hames mija u tlieta u sittin lira Maltija (Lm9,563) li minnu l-esponenti hallsu lill-konvenut is-somma ta' tmint elef, tmien mija u tlieta u sittin lira maltija (Lm8,863) in akkont ;

2. Illi x-xoghol ezegwit mill-konvenut ma sarx minnu skond is-sengha u l-arti u dan kif iccertifika l-Perit Arkitett Ennio Ellul kif jidher mid-Dok. 'A' hawn unit ;

3. Illi x-xogholijiet esegwiti mill-konvenut ma jippermettux xoghol rimedjali kif jirrizulta mill-istess certifikat peritali ;

Ghaldaqstant ir-rikorrenti jitolbu bir-rispett li dina l-Onorabbli Qorti joghgobha :-

1. Tiddikjara u tiddeciedi illi l-imsemmi appalt ta' soffitti u gypsium li ezegwixxa l-konvenut Jesmond Micallef, zewg il-konvenuta Sylvia Micallef, fl-appartament 116, Residence 1, Townsquare, Qui Si Sana Street, Sliema, ma sarx skond is-sengha u l-arti.

2. Tordna l-hall ta' l-appalt imsemmi.

3. Tikkundanna lill-konvenuti jirrifondulhom is-somma ta' Lm8,863 imhallsa akkont tal-prezz ta' l-appalt "de quo".

4. *Tiddikjara illi l-esponenti sofrew danni bhala konsegwenza ta' l-ezekuzzjoni ta' l-istess appalt tas-soffitti u gypsum li ma sarx skond is-sengha u l-arti.*

5. *Tillikwida d-danni sofferti mill-esponenti okkorrendo bl-opra ta' periti nominandi.*

6. *Tikkundanna lill-konvenuti jhallsu lill-esponenti dik is-somma in linea ta' danni kif likwidata minn dina l-Onorabbli Qorti.*

Bl-ispejjez komprizi dawk ta' l-ittra interpellatorja ta' l-20 ta' April 2007 u tal-Mandati ta' Sekwestru u Qbid prezentati kontestwalment, u bl-imghax legali mid-data tar-recezzjoni ta' dan ir-Rikors kontra l-konvenuti minn issa ngunti ghas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda ndikati mill-atturi u l-elenku ta' dokumenti esebiti.

Rat ir-risposta mahlufa prezentata fis-27 ta' Gunju 2007 li taqra hekk –

1. *Illi l-pretensjonijiet tal-atturi huma nfondati fil-fatt u fid-dritt stante li l-attur dejjem wera d-diligenza rikjesta u x-xoghol sar skond is-sengha u l-arti.*

2. *Illi inoltre, minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-esponent jecepixxi li l-appalt, li sar skond is-sengha u l-arti kien sottopost ghal fond li thalla miftuh u espost ghall-elementi mill-atturi ghal zmien twil bil-konsegwenza li trabbiet umidita' kif ser ikun elaborat fis-smigh ta' din il-kawza.*

3. *Salv eccezzjonijiet ulterjuri.*

Rat il-lista tax-xhieda ndikati mill-konvenuti.

Rat id-digriet moghti fid-19 ta` Ottubru 2007 minn din il-Qorti diversament presjeduta (fol 13) fejn kien nominat il-Perit Alan Saliba bhala perit tekniku sabiex jirrelata dwar it-talba attrici wara li jiehu konjizzjoni tal-eccezzjonijiet tal-konvenuti.

Rat illi l-gbir tal-provi tal-partijiet sar quddiem il-perit tekniku.

Rat ir-relazzjoni tal-Perit Alan Saliba (fol 35 sa 55) li kienet prezentata fil-11 ta` Jannar 2010 u mahlufa fl-udjenza tat-22 ta` Marzu 2010.

Rat ukoll l-atti li kienu prezentati mill-perit tekniku flimkien mar-relazzjoni tieghu (fol 56 sa 121).

Rat in-nota tal-perit tekniku prezentata fis-26 ta` Marzu 2010 (fol 132).

Rat il-verbal tal-udjenza tat-22 ta` April 2010 (fol 136).

Rat id-domandi li ressqu l-atturi (fol 138 u 139) ghall-fini tal-eskussjoni tal-perit tekniku li talbu fl-udjenza tas-26 ta` Marzu 2010.

Rat in-nota bir-risposti tal-perit tekniku (fol 140 sa 142) li kienu konfermati minnu bil-gurament fl-udjenza tal-5 ta` Ottubru 2010.

Rat id-digriet moghti fl-udjenza tal-5 ta' Ottubru 2010 (fol 144) fejn din il-Qorti nkarikat lill-Perit Alan Saliba sabiex jistma l-valur lokatizju mensili fis-suq ta' appartament tal-istess kategorija ghal dak tal-atturi.

Rat id-dikjarazzjoni tad-difensur tal-atturi li saret fl-istess udjenza fejn l-atturi sostnew li ma kienux qeghdin jippretendu kumpens ghal garr ta' ghamara.

Rat ir-relazzjoni tal-Perit Alan Saliba li kienet prezentata fil-21 ta' Ottubru 2010 u mahlufa fil-11 ta' Novembru 2010.

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-atturi li kienet prezentata fl-udjenza tal-11 ta' Jannar 2011.

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-konvenuti li kienet prezentata fil-11 ta' Mejju 2011.

Rat id-digriet taghha moghti fl-udjenza tas-17 ta' Mejju 2011 (fol 182) fejn halliet il-kawza ghas-sentenza ghal-lum.

Rat l-atti l-ohra tal-kawza.

Ikkunsidrat :

II. Dritt

Mhux kontestat li l-atturi nkarikaw lill-konvenut Jesmond Micallef bl-ezekuzzjoni ta' appalt ghall-fornitura

u stallazzjoni ta' soffitti u gypsium fil-fond 116, Residence 1, Townsquare, Qui-Si-Sana, Sliema. Mhux kontestat li l-prezz tal-appalt kien ta' Lm9,563 li minnhom l-atturi hallsu akkont ta' Lm8,863. L-atturi, bhala l-appaltanti, qed jitolbu r-rexxissjoni tal-kuntratt u qeghdin jitolbu lill-konvenuti (billi l-konvenut Jesmond Micallef kien l-appaltatur) sabiex iroddulhom l-Lm8,863 li hallsu, flimkien mad-danni li garrbu, fuq il-kawzali li x-xoghol esegwit mill-istess konvenut kien kontra s-sengha u l-arti. Il-konvenuti wiegbu li t-talbiet attrici kienu nfondati ghalix l-appalt kien ezegwit kif titlob l-arti u s-sengha. Il-konvenuti ma ressqux kontrotalba.

In-natura tal-kuntratt ta' appalt kienet trattata fis-sentenza ta' din il-Qorti tad-9 ta' April 1968 fil-kawza "**Busuttil vs Fedele et**" fejn kienet citata s-sentenza ta' l-Qorti tal-Kummerc moghtija fid-9 ta' Marzu 1939 fil-kawza "**Micallef vs Mamo et noe**" (Vol.XXX.III.433). Fis-sentenza citata, din il-Qorti qalet hekk –

*... il-kuntratt ta' appalt huwa kuntratt bilaterali u dejjem soggett ghal patt kommissorju tacitu. Konsegwentement meta d-difetti fl-ezekuzzjoni jkunu ppruvati, il-kriterju essenzjali tad-decizjoni tinsab fl-ezami jekk ix-xoghol ikunx affett jew le minn vizzji sostanzjali. Dawn huma dawk id-difetti, imsejhin ukoll essenzjali, li jipprivaw il-haga mill-iskop jew mill-utilita' taghhom b'mod li ma tibqax tikkorrispondi ghad-destinazzjoni proposta mill-kommittent u ndikata min-natura stess tax-xoghol waqt li l-ohrajn kollha ghandhom jigu ritenuti mhux essenzjali. **Meta d-difetti jkunu essenzjali, l-kommittent ghandu d-dritt jitolb ir-risoluzzjoni tal-kuntratt minhabba l-inadempjenza. Meta ghal kuntrarju d-difett ma jkunx sostanzjali, l-appaltatur ma jistax jigi ritenut inadempjenti pero' jibqa' obbligat li jirripara d-difetti jew jaccetta riduzzjoni.** (enfasi u sottolinear ta' din il-Qorti)*

Din is-sentenza kienet segwita mid-decizjoni tal-Qorti tal-Appell (Sede Kummerc) tat-22 ta' Gunju 1994 fil-kawza "**Bonnici noe vs Sammut**".

Din il-Qorti jidhrilha li ghandha tikkonferma u taghmel taghha l-principji ta' dritt li jirregolaw il-kondotta tal-appaltatur, u li sintesi akkurata taghhom hija migbura fis-sentenza tal-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fil-kawza "**Darmanin vs Agius**" li kienet deciza fid-9 ta' Ottubru 2004. Il-Qorti qalet hekk -

Bhala l-ewwel principju huwa dottrinalment u giurisprudenzjalment ricevut illi l-appaltatur ghandu l-obbligu li jezegwixxi x-xoghol lilu kommess fis-sens li huwa ghandu l-obbligu wkoll li jara li dan ix-xoghol ikun sejjer isir utilment u mhux b'mod li `l quddiem juri difetti. "L'imprenditore ha l'obbligo di eseguire bene l'opera commessagli, secondo i dettami dell'arte sua, e deve prestare almeno una capacita` ordinaria" (Kollez Vol. XXVII pl p373). Dan fis-sens li hu "ghandu jiggarrantixxi l-bonta` tax-xoghol tieghu" (Kollez Vol XL pl p485) ;

It-tieni principju jghid illi "l-appaltatur li jezegwixxi hazin ix-xoghol li jifforma l-oggett ta' l-appalt huwa responsabbli ghad-dannu kollu li jigi minn dik l-ezekuzzjoni hazina" (Kollez. Vol XXXVII plll p883). Ghax kif jinsab ritenut ukoll "f'kaz bhal dan hu ghandu mill-ewwel ma jaghmel ix-xoghol jew ikollu jirrispondi ghad-difetti li jigu `l quddiem" (Mario Blackman -vs- Carmelo Farrugia et noe", Appell Kummercjali, 27 ta' Marzu 1972). Dan hu hekk avvolja jkun hemm l-approvazzjoni tax-xoghol (Kollez. Vol XLI pl p667) jew l-appaltatur ikun mexa skond l-ispecifications jew l-istruzzjonijiet lilu moghtija mill-kommittent.

Ikkunsidrat :

III. L-ewwel relazzjoni peritali

Fil-konsiderazzjoni tat-talbiet attrici, il-perit tekniku rrelata biss dwar l-aspetti teknici tal-kwistjoni. Halla materji ta` xejra legali ghall-Qorti.

1. L-ewwel talba

Il-perit tekniku kien tal-fehma illi l-appalt ma kienx esegwit skond l-arti u s-sengha.

Huwa zamm zewg accessi fil-fond fejn kellu jigi ezegwit l-appalt. L-ewwel access sar fil-5 ta` Novembru 2007 u t-tieni access sar fl-14 ta` Ottubru 2009. Fil-fond de quo, il-konvenut ghamel xoghol ta` *gypsum boarding* kemm bhala suffetti taht is-soqfa kif ukoll ma` xi hitan/pilastri. Ix-xoghol kien jinkludi wkoll il-*bulkheads*, *coving* u tibjid. Waqt l-accessi, l-attur indika lill-perit tekniku l-ilmenti tieghu dwar l-ezekuzzjoni tal-appalt. Elenku tal-ilmenti tal-attur jirrizultaw a fol 41 u 42. Fil-konsiderazzjonijiet tieghu, il-perit tekniku qasam id-difetti riskontrati f`sitt tipi u ttrattahom separatament. Is-sitt kategoriji kienu dawn : **qsim, speaker, cover, kulur, suffetti u hitan**. L-ewwel ma ghamel il-perit tekniku kien li ddeskriva dak li ra u ta l-fehma tieghu.

Dwar il-qsim, il-perit tekniku qal hekk –

Jirrizulta xoghol mhux skond l-arti u s-sengha ghal dak li jirrigwarda l-qsim fl-irkejjen tal-bulkheads.

L-attur ilmenta li kien hemm *speaker* imblukkata fil-gypsum board fil-hajt tal-living room.

Dwar din l-ispeaker, il-perit tekniku sab li dan l-imblokk kien dovut ghall-fatt illi l-konvenut hadem il-kaxxa fil-*gypsum* ftit millimetri izghar mid-daqs tal-*speaker*. Kien

ghalhekk tal-fehma li kienu mehtiega xogholijiet rimedjali konsistenti –

fil-ftuh ta` din il-kaxxa li terga` tiddawwar b`angle u boarding ta` daqs li jippermettu d-dhul u l-hrug tal-speaker minn postha.

Dwar il-kulur, l-ilment kien illi kien hemm varjazzjoni taz-zebgha kemm fil-living room kif ukoll fil-kuridur.

Il-perit tekniku rriskontra varjazzjoni fil-kulur taz-zebgha fil-bulkhead tal-living room biss (fuq it-television). U qal hekk –

din il-varjazzjoni fil-kulur taz-zebgha rrizultat primarjament billi saru rtokki fuq iz-zebgha xi tlett xhur wara li t-tibjid kien tlesta. Ghalkemm il-varjazzjonijiet johorgu aktar jekk wiehed juza pinzell fuq xoghol ta` tibjid li jkun sar bir-roller, l-esponent ma jeskludix li din il-varjazzjoni tirrizulta wkoll f`kaz li l-irtokki saru wkoll bir-roller.

Ghalkemm l-irtokki saru mill-intimat kienu mehtiega minhabba nuqqasijiet minn kuntratturi ohra (bhal dak li wahhal l-ispeakers).

Kien accertat li d-difetti principali kien il-warping tas-suffetti. Il-perit tefa` attenzjoni partikolari fuq il-furring u cioe` l-ispazju bejn ic-channels li jzommu l-boards. Il-perit ghamel accertamenti teknici ta` certa reqqa u dettall kemm fuq li kkonstata *de visu* kif ukoll abbazi tal-provi illi gabar.

Il-perit qal hekk –

L-intimat issottometta illi r-rikorrent kien ighagglu biex ifittex jibda x-xogholijiet tant li r-rikorrent kellu terminu ta` zmien biex ilesti nkella jehel multa. L-intimat ressaq

*ukoll l-eccezzjoni illi huwa ghamel ix-xogholijiet meta l-appartamenti – kemm tar-rikorrent (bil-bieb wiesgha fuq il-faccata li tinsab fuq il-front ta' Qui Si Sana li fih kienet saret chipboard te,poranja sabiex l-intimat ikun jista' jahdem u mhux biex tilqa' l-umdità) u kif ukoll l-appartament ta' terzi sovrastanti – ghamlu zewg xitwiet miftuha ghall-elementi sakemm twahhlu l-aperturi mid-developer. Dan bir-rizultat li trabbiet l-umdità fuq is-suffett li kkawzat il-warping billi jirtab il-gibs ta' bejn il-folji. L-intimat issottometta wkoll li d-difetti huma dovuti ghall-istruttura. **Madankollu l-esponent jeskludi illi d-difetti ta' warping fis-suffetti gew ikkawzati ghal dawn ir-ragunijiet billi rrizulta illi l-intimat ghamel furring wiesgha z-zejjed ghall-hxuna tal-board uzati u kif ukoll billi s-sinjali li jidhru fis-suffetti jikkombacjaw mac-channels u mhux ma' xi moviment strutturali.** (enfasi ta' din il-Qorti)*

Il-perit issokta hekk –

Ghalkemm ... ir-rikorrent indika difetti ... fis-suffetti tal-kuridur, tal-living room u tal-bedroom tax-xellug biss, jirrizulta illi dan in-nuqqas fi spazju tal-furring jinsab ukoll madwar l-appartament kollu (eskluz il-bathrooms) ghalkemm fil-kumplement ta' l-appartament ma gewx indikati difetti ta' din in-natura. Madankollu it-talba tal-attur tirrigwarda xoghol li mhux skond l-arti u s-sengha u ghalhekk l-esponent perit tekniku jikkonsidra illi anke x-xoghol fejn ma gewx riskontrati difetti sar mhux skond l-arti u s-sengha rizultat ta' dan in-nuqqas fil-furring

Skond il-perit tekniku, kienu mehtiega xogholijiet rimedjali li jinkludu –

l-qtugh tal-gypsum board tas-suffett fl-appartament kollu (inkluz l-coving u l-bulkheads) ezkluz il-bathrooms (fejn intuzaw board mill-hodor tat-13 mm). Dawn il-partijiet jergghu jinksew mill-gdid bil-gypsum boards hxuna 12.5 mm, tintuza garza tal-plastik u tlett passati zebgha. Qed jigi kkunsidrat illi c-channels ma ghandhomx

jinbidlu billi l-furring ezistenti ta` 600 mm jirrizulta li huwa sufficjenti ghal boards bi hxuna ta` 12.5 mm.

Fil-**hitan**, kien hemm difetti hdejn il-bieb ta` barra, mal-kolonna fil-living room, fil-hajt tal-kuridur (hdejn il-kcina u fil-freestanding wall bejn id-dining room u l-living room (total 30mkw minn 400 mkw). Bid-difetti, il-hitan tbewwqu.

Skond il-perit dawn id-difetti kienu dovuti –

ghal nuqqas ta` aggestament fit-tracks li magghom jintrabtu l-gypsum boards u kif ukoll minhabba fil-hxuna tal-kisi li tirrizulta fil-kantunieri minhabba l-angle beads.

Ix-xogholijiet rimedjali kellhom jinkludu –

l-qlugh tal-gypsum boards u t-tracks fil-hajt hdejn il-bieb ta` basra, mal-kolonna fil-living room, fil-hajt tal-kuridur (hdejn il-kcina) u fil-freestanding wall bejn id-dining room u l-living room (30 mkw). Dawn il-partijiet jinksew mill-gdid bil-gypsum boarding u tlett passati zebgha tal-hajt hdejn il-bieb ta` barra, kolonna fil-living room, hajt kollu tal-kuridur u freestanding wall bejn id-dining room u l-living room (100 mkw).

2. It-tieni talba

Il-perit tekniku kien tal-fehma li parti biss mix-xogholijiet mertu tal-appalt ma sarux skond l-arti u s-sengha.

3. It-tielet talba

Il-perit tekniku stima x-xoghol li ma sarx skond l-arti u s-sengha fl-ammont ta' €11,674.

4. It-talbiet l-ohra

L-ispejjez tal-materjal ghaz-zebgha kienu nkorsi mill-atturi. Il-perit tekniku stima l-prezz taz-zebgha li kienet mehtiega biex jigi rimedjat ix-xoghol hazin fl-ammont ta' €695.

Il-perit tekniku stima d-danni konsegwenzjali konsistenti f'xogholijiet rimedjali kull fejn sar xoghol hazin fl-ammont ta' €20,800.

Ikkunsidrat :

II. Nota kjarifikatorja

Wara li pprezenta u halef ir-relazzjoni tieghu, il-perit tekniku deherlu li kellu jressaq nota kjarifikatorja li tghid hekk –

L-esponent perit tekniku jirrileva ... illi billi bil-likwidazzjoni tad-danni favur l-atturi x-xogholijiet fil-kwistjoni isiru skond l-arti u s-sengha, minn aspekk tekniku ma jaghmilx sens illi fl-istess waqt l-atturi jigu rifuzi xi ammonti ghal xogholijiet li mhumieq skond l-arti u s-sengha a bazi tat-tielet talba.

Ikkunsidrat :

III. Eskussjoni tal-perit tekniku

L-eskussjoni saret fuq istanza tal-atturi. Huma ghamlu hames domandi bil-miktub li l-perit tekniku wegibhom il-hamsa bil-miktub wkoll.

Prattikament qaghad mal-konkluzjonijiet li ressaq fir-relazzjoni tieghu. Zied pero` dettall rilevanti ghall-fini tal-azzjoni attrici fis-sens illi sabiex jitwettaq ix-xoghol rimedjali, kien mehtieg xahar xoghol.

Ikkunsidrat :

IV. It-tieni relazzjoni

Il-perit tekniku kien dirett mill-Qorti biex jistma l-valur lokatizju mensili fis-suq ta` appartamenti tal-istess kategorija ghal dak tal-atturi.

Fit-tieni relazzjoni tieghu, il-perit tekniku qal hekk –

Il-valur lokatizju mensili fis-suq ta` appartamenti tal-istess kategorija ghal dak tal-atturi qed jigi stmat fl-ammont ta` elfejnm u disa` mitt Ewro (€2900).

Ikkunsidrat :

V. Piz probatorju ta` relazzjoni peritali

Fis-sentenza taghha tad-19 ta` Novembru 2001 fil-kawza “**Calleja vs Mifsud**”, il-Qorti tal-Appell qalet hekk -

Kemm il-kostatazzjonijiet tal-perit tekniku nominat mill-Qorti kif ukoll il-konsiderazzjonijiet u opinjonijiet esperti tieghu jikkostitwixxu skond il-ligi prova ta` fatt li kellhom bhala tali jigu meqjusa mill-Qorti. Il-Qorti ma

kenitx obbligata li taccetta r-rapport tekniku bhala prova determinanti u kellha dritt li tiskartah kif setghet tiskarta kull prova ohra. Mill-banda l-ohra pero', huwa ritenut minn dawn il-Qrati li kellu jinghata piz debitu lill-fehma teknika ta' l-espert nominat mill-Qorti billi l-Qorti ma kellhiex leggerment tinjora dik il-prova. Hu manifest mill-atti u hu wkoll sottolinejat fir-rikors ta' l-appell illi l-mertu tal-prezenti istanza kien kollu kemm hu wiehed ta' natura teknika li ma setax jigi epurat u deciz mill-Qorti minghajr l-assistenza ta' espert in materja. B'danakollu dan ma jfissirx illi l-Qorti ma kellhiex thares b'lenti kritika lejn l-opinjoni teknika lilha sottomessa u ma kellhiex tezita li tiskarta dik l-opinjoni jekk din ma tkunx wahda sodisfacentement u adegwatament tinvesti l-mertu, jew jekk il-konkluzjoni ma kenitx sewwa tirrizolvi l-kwezit ta' natura teknika.

In linea ta' principju, ghalkemm qorti mhix marbuta li taccetta l-konkluzjonijiet ta' perit tekniku kontra l-konvinzjoni taghha (*dictum expertorum numquam transit in rem judicata*), fl-istess waqt dak ma jfissirx pero' illi qorti dan tista' taghmlu b' mod legger jew kapriccjuz. Il-konvinzjoni kuntrarja taghha kellha tkun ben informata u bazata fuq ragunijiet li gravament ipoggu fid-dubju dik l-opinjoni teknika lilha sottomessa b' ragunijiet li ma ghandhomx ikunu privi mill-konsiderazzjoni ta' l-aspett tekniku tal-materja taht ezami ("**Grima vs Mamo et noe**" – Qorti tal-Appell – 29 ta' Mejju 1998).

Jigifieri qorti ma tistax tinjora r-relazzjoni peritali sakemm ma tkunx konvinta li l-konkluzjoni ta' tali relazzjoni ma kienetx gusta u korretta. Din il-konvinzjoni pero' kellha tkun wahda motivata minn gudizzju ben informat, anke fejn mehtieg mil-lat tekniku. ("**Cauchi vs Mercieca**" – Qorti tal-Appell – 6 ta' Ottubru 1999 ; "**Saliba vs Farrugia**" – Qorti tal-Appell – 28 ta' Jannar 2000 u "**Calleja noe vs Mifsud**" – Qorti tal-Appell – 19 ta' Novembru 2001).

Il-giudizio dell'arte espress mill-perit tekniku ma jistax u ma ghandux, aktar u aktar fejn il-parti nteressata ma tkunx ipprevaliet ruhha mill-fakolta` lilha moghtija ta' talba ghan-nomina ta` periti addizzjonali, jigi skartat facilment, ammenokke` ma jkunx jidher sodisfacentement illi l-konkluzjonijiet peritali huma, fil-kumpless kollha tac-cirkostanzi, irragonevoli” – (“**Bugeja et vs Muscat et**” – Qorti tal-Appell – 23 ta` Gunju 1967).

Fil-kaz tal-lum, jirrizulta bhala fatt li wara li kienet prezentat u mahluf ir-rapporti peritali ma saret l-ebda talba mill-partijiet ghall-hatra ta` periti addizzjonali, ghalkemm il-perit tekniku wiegeb ghal domandi in eskussjoni.

Ikkunsidrat :

VI. Risultanzi

Din il-Qorti qieset b`reqqa s-sottomissjonijiet tal-partijiet pero` ghal dawk li huma kostatazzjonijiet teknici, apprezzament ta` provi ta` natura teknika, u stimi li huma frott ta` kompetenza teknika, din il-Qorti sejra toqghod fuq l-opinjonijiet espressi mill-Perit Alan Saliba, mhux biss ghaliex il-partijiet ma ressqu l-ebda talba sabiex l-opinjonijiet tieghu jkunu soggetti ghall-iskrutinju ta` periti addizzjonali izda ghaliex indirizza korrettement l-aspetti teknici ta` l-kwistjoni bejn il-partijiet.

Fir-realta`, il-vertenza tirrisolvi ruhha f`materja legali li ghalkemm tabilhaqq kienet tohrog barra mill-inkariku ta` l-Perit Saliba, certi kostatazzjonijiet teknici jincidu ta` bilfors fuq il-punti ta` dritt.

Ghal din il-Qorti, irrizulta li l-ezekuzzjoni tal-appalt li kien kommissjonat lill-konvenut ma sarx kif titlob l-arti u s-sengha. **Ghalhekk l-ewwel talba tirrizulta.**

In kwantu ghat-tieni talba, jirrizulta li l-entita` tax-xoghol hazin kien sostanzjali in kwantu jincidu b`mod notevoli fuq l-uzu tal-opra u jirrenduha mhux tajba u mhux adatta ghall-iskop u ghad-destinazzjoni li ghalihom kienet kommissjonata. Infatti l-perit tekniku stima l-valur tax-xoghol rimedjali ghax-xoghol hazin fl-ammont ta` €20,800. Anke meta wiehed iqis li l-prezz kollu tal-appalt kien ta` €22,275 (i.e. Lm9563), din il-Qorti minghajr l-icken dubju tghid li d-difetti fl-ezekuzzjoni tax-xoghol kienu ta` natura sostanzjali. Meta allura jirrizultaw difetti ta` din ix-xorta, l-appaltatur jitqies in kolpa minhabba inadempiment - *“il-kolpa kontrattwali hija dik li tikkonsisti fin-nuqqas ta’ l-ezekuzzjoni, jew f’ezekezzjoni hazina, ta’ obbligazzjoni rizzultanti mill-kuntratt”* (**Kollez. Vol XXXVIII.I.292**) Ghax id-difetti kienu sostanzjali, l-atturi kellhom kull dritt jitolbu r-risoluzzjoni tal-kuntratt minhabba l-inadempjenzi tal-konvenut. Billi l-atturi, kif kellhom kull dritt, ghazlu r-risoluzzjoni tal-kuntratt skond l-**Art.1069(1) tal-Kap.16, din il-Qorti qeghda tilqa` t-tieni talba wkoll.**

In kwantu ghat-talbiet l-ohra u cioe` mit-tielet (3) sas-sitt (6) talba, din il-Qorti hija rinfaccjata minn prova ta` esbors akkont mill-atturi ghat-twettieq tal-appalt fl-ammont ta` €20,645 (Lm8863), minn prova ta` danni ghat-twettieq tax-xoghol biex jirrimedja ghax-xoghol hazin fl-ammont ta` €20,800, u minn prova ta` danni ohra li sejin jinkorru l-atturi.

Billi din il-Qorti qeghda tghid li l-kuntratt ghandu jinhall, kif del resto talbu l-atturi, il-konvenuti ghandhom jroddu €20,645 li rcevew bhala hlas akkont ta` appalt li issa qieghed jigi risolt. **Ghalhekk it-tielet talba qeghda tkun milqugha.**

In kwantu ghall-ahhar tliet talbiet li jittrattaw danni, din il-Qorti tghid li meqjusa l-fatti tal-kaz tal-lum, hija sodisfatta li l-atturi ghandhom jedd jirreklamaw id-danni

skond l-**Art.1069(2) tal-Kap.16**. **Ghalhekk ir-raba` talba qeghda tkun milqugha.**

In kwantu ghal-likwidazzjoni tad-danni, u allura l-hames talba, din il-Qorti tghid bhala punt ta` dritt b`mod generali illi fil-kaz ta` nuqqas ta` twettieq ta` obligazzjoni, id-danni li ghandhom jithallsu lill-kreditur huma t-telf li jkun bata` u l-qligh li jkun gie mtellef. **[Art. 1135 tal-Kap 16]**. Sabiex il-kreditur ikollu jedd jirreklama danni ta` din ix-xorta, irid jipprova li dawk id-danni li jkunu l-effett immedjat u dirett **[Art. 1137 tal-Kap 16]**. Ladarba d-danni huma

kontrattwali, l-iskop taghhom irid ikun dak li jaghmlu tajjeb ghall-hsara li l-parti kontraenti mgarrba turi li batiet minhabba l-ksur kontrattwali tal-parti l-ohra, u m`ghandhomx ikunu ghodda ta` kastig jew penali kontra dik il-parti inadempjenti u lanqas okkazzjoni ghall-parti koncernata li tarrikkixxi ruhha bi hsara tal-parti inadempjenti [**“Calleja noe vs Mamo pro et noe”** – Appell Kummercjali – 15 ta` Dicembru 1952 - Kollez. Vol. XXXIV.I.367]. Inolte l-parti danneggjata ghandha d-dmir li tiehu l-passi mehtiega biex tnaqqas kemm jista` jkun dak id-dannu jew tal-anqas ma taghmlux aghar [**“Xuereb vs Livick”** – Appell Inferjuri – 3 ta` Novembru 1956 - Kollez. Vol. XL.I.63].

Dan premiss, din il-Qorti tghid illi filwaqt illi m`ghandhomx jedd jirreklamaw l-ispejjez (stmati mill-perit tekniku fl-ammont ta` €20.800) sabiex jirrimedjaw ghax-xoghol hazin, l-atturi ghandhom jedd jithallsu tal-ispejjez ta` l-materja prima (u cioe` zebgha) li se jkollhom jinkorru fl-ammont ta` €695, u l-ispejjez ghal akkomodazzjoni alternattiva ghat-tul kollu taz-zmien mehtieg biex isir xoghol skond l-arti u s-sengha. Ghal din tal-ahhar, il-perit tekniku kien tal-fehma li x-xoghol kellu jitlestha fi zmien xahar. Jekk il-Qorti tiehu l-gimgha lavorativa bazata fuq hames ijiem ifisser li x-xoghol rimedjali se jiehu sitt gimghat. Jekk l-ispiza ghal akkomodazzjoni alternattiva kienet stmata mill-perit tekniku fl-ammont ta` €2900 fix-

xahar (€96.66 kuljum), l-ispiza ghal sitt gimghat akkomodazzjoni twassal ghall-figura ta' €4060.

Decide

Ghar-ragunijiet kollha premessi, din il-Qorti qeghda taqta' u tiddeciedi din il-kawza hekk –

- 1) Tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenuti.**
- 2) Tilqa' l-ewwel u t-tieni talbiet attrici.**
- 3) Tilqa' t-tielet t-talba u tikkundanna lill-konvenuti sabiex ihallsu lill-atturi s-somma ta' ghoxrin elf sitt mija hamsa u erbghin Ewro (€20,645) bl-imghax legali b'effett mit-13 ta' Gunju 2007.**
- 4) Tilqa' r-raba' talba.**
- 5) Tilqa' l-hames talba u tillikwida d-danni tal-atturi fl-ammont komplessiv ta' erbat elef seba' mija hamsa u hamsin Ewro (€4,755).**
- 6) Tilqa' s-sitt talba u tikkundanna lill-konvenuti sabiex ihallsu lill-atturi s-somma ta' erbat elef seba' mija hamsa u hamsin Ewro (€4,755) in linea ta' danni bl-imghax legali b'effett mil-lum.**
- 7) Tikkundanna lill-konvenuti sabiex ihallsu l-ispejjez kollha ta' din il-kawza, komprizi dawk ta' l-ittra interpellatorja ta' l-20 ta' April 2007, u dawk tal-**

Kopja Informali ta' Sentenza

**Mandati ta` Sekwestru u ta` Qbid li kienu prezentati fit-
13 ta` Gunju 2007.**

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----